

Bratislava

Marec 2021

OBSAH

Použité skratky	3
Úvod	4
Definícia niektorých pojmov	5
Interpretácia korupcie v medzinárodnom prostredí	7
Formy prejavu a sféry pôsobenia	8
Východiská PKPP	9
Faktory s vplyvom na realizáciu PKPP	9
Priority PKPP	10
Riadenie korupčných rizík	11
Ciele a opatrenia	11
Záver	16

	<h1>Protikorupčný program podniku</h1>	vydanie: 3.
---	--	-------------

POUŽITÉ SKRATKY

EK	Európska komisia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
podnik	VODOHOSPODÁRSKA VÝSTAVBA, ŠTÁTNY PODNIK, so sídlom P. O. BOX 45, Karloveská 2, 842 04 Bratislava, IČO: 00 156 752, zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: PŠ, Vložka č.: 32/B
PKPP	protikorupčný program podniku
vnútorný systém	vnútorný systém preverovania oznámení súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti
OPČ	odbor podporných činností
OK	oddelenie kontroly
riaditelia úsekov	riaditeľ technického úseku, riaditeľ úseku ekonomiky, riaditeľ úseku TBD, riaditeľ úseku VEG, riaditeľ úseku obchodu
Norma ISO 37001	Norma STN ISO 37001:2019-02 (01 0106) Systémy manažérstva proti korupcii. Označenie anglického znenia normy je ISO 37001:2016 - Anti-bribery management systems.
Trestný zákon	zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov
Ústavný zákon č.357/2004 Z. z.	ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov
Zákon č. 552/2003 Z. z.	zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov

	<h1>Protikorupčný program podniku</h1>	vydanie: 3.
---	--	-------------

1. Úvod

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585/2018 zo dňa 12. decembra 2018 v oblasti „Protikorupčnej politiky Slovenskej republiky na roky 2019-2023“ sa podnik prostredníctvom svojho zakladateľa MŽP SR zapojil do „boja proti korupcii“.

Korupcia je jednou z najzávažnejších a najnebezpečnejších spoločenských hrozieb, ktorá priamo ovplyvňuje stabilitu, bezpečnosť, demokratický, politický, hospodársky a sociálny systém krajiny. Dôsledky korupcie vedú k úpadku morálnych hodnôt, k strate dôvery vo verejné inštitúcie, k ohrozeniu funkčnosti trhovej ekonomiky a demokratických inštitúcií, k prehľbovaniu spoločenských nerovností a narúšaniu zásady rovnakých príležitostí.

Podnik vyznáva hodnoty, že zákonné a protikorupčné správanie je jedným zo základných atribútov podnikania a takéto správanie je charakteristické pre všetky aktivity a činnosti podniku.

Na základe posúdenia a vyhodnotenia korupčných rizík jednotlivých organizačných útvarov podniku, sa zverejní a každoročne aktualizuje na webovom sídle podniku a na webovom sídle zakladateľa MŽP SR „Protikorupčný program podniku“.

Predmetom tohto programu je prijatie, zavedenie, uplatňovanie a vedenie účinnej a koordinovanej protikorupčnej politiky podniku v súlade so zásadami právneho štátu a etických noriem.

Podnik si každoročne stanovuje priority v oblasti „boja proti korupcii“, ktoré sa zameriavajú najmä na oblasť nakladania s majetkom štátu a s majetkom podniku, nakladania s finančnými prostriedkami z EU-fondov, verejného obstarávania, ochrany osobných údajov, poskytovania informácií, personálnu politiku.

Účelom tohto programu je zlepšiť protikorupčnú prevenciu, zmenšovať priestor pre korupciu a odstraňovať príčiny jej vzniku, pričom za dôsledné uplatňovanie a dodržiavanie protikorupčných zásad a ostatných ustanovení tohto programu majú zodpovednosť všetci zamestnanci podniku.

Cieľom tohto programu je poskytnúť zamestnancom podniku určitý postup alebo návod na predchádzanie korupcii zavedením funkčného systému riadenia korupčných rizík a identifikáciu rizikových oblastí z hľadiska korupcie, čím dochádza k zmenšovaniu priestoru vzniku a existencie korupcie a zlepšiť protikorupčnú prevenciu.

PKPP nadväzuje na protikorupčnú politiku SR a štandardy zmysle normy ISO 37001.

Gestorm Protikorupčného programu podniku je OK, ktoré v spolupráci s ostatnými organizačnými útvarmi podniku riadi a koordinuje činnosti na predchádzanie korupcie, jej elimináciu a riadenie korupčných rizík, zodpovedá za tvorbu a aktualizáciu PKPP.

Pri tvorbe tohto protikorupčného programu sa tiež vychádzalo z vyhodnotenia vyplnených dotazníkov zamestnancami podniku o korupčných rizikách v podniku ako aj z poznatkov a návrhov zamestnancov podniku a iných osôb, ktoré sú v pracovnoprávnom alebo obdobnom pracovnom vzťahu k podniku, ako aj poznatkov a usmernenia k návrhom protikorupčného programu od zakladateľa podniku, t. j. MŽP SR, či obchodných partnerov, dodávateľov v súlade s ich poznatkami v praxi. Podnik bude každoročne realizovať opakovaný prieskum s cieľom identifikácie korupčných rizík. Účelom opakovaných dotazníkov bude identifikovať a vyhodnotiť, do akej miery je podnik vystavený korupcii a aké korupčné riziká by mohli ohroziť riadne fungovanie podniku. Na základe získaných údajov sa prijímajú opatrenia na minimalizovanie a odstránenie zistených korupčných rizík.

	<h1>Protikorupčný program podniku</h1>	vydanie: 3.
---	--	-------------

V rámci podniku respondenti najčastejšie identifikovali tieto korupčné riziká:

- a) nie sú jasne definované postupy protikorupčnej prevencie a boja proti korupcii,
- b) prístup k riadeniu korupčných rizík nie je systematický,
- c) zneužitie argumentu obchodného tajomstva na znepríhľadnenie informácií o využívaní verejných zdrojov,
- d) nízke povedomie zamestnancov o protikorupčnej politike podniku.

Adresátni tohto PKPP sú všetci zamestnanci podniku.

2. Definícia niektorých pojmov

Integrita - vlastnosť osoby, ktorá sa dôsledne prejavuje v čestnom, poctivom, nestrannom a dôveryhodnom konaní v súlade so všeobecne uznávanými hodnotami, etickými zásadami, normami a pravidlami. Miera integrity jednotlivca, orgánu verejnej moci i celého systému inštitúcií sa hodnotí podľa vonkajších prejavov a konania v súlade s deklarovanými hodnotami a zásadami. V tomto zmysle je medzi integritou a tendenciou ku korupcii nepriamoúmerný vzťah. Treba zdôrazniť, že pojem „integrita“ nie je totožný s pojmom „bezúhonnosť“, ktorá sa podľa príslušných právnych predpisov SR preukazuje výpisom/odpisom z registra trestov.

Korupcia - zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb sa opiera o Dohovor OSN proti korupcii.¹⁾ Podobne aj EK v súvislosti EŠIF používa všeobecné vymedzenie pojmu korupcia, ktorú chápe ako „zneužitie (verejného) postavenia na osobný prospech“.²⁾ Zdôrazňuje, že korupčnými platbami či transakciami sa napomáha mnohým ďalším druhom podvodov, ako sú napríklad falošné fakturácie, fiktívne výdavky alebo neplnenie zmluvných špecifikácií.

Aj keď v čase vypracovávanía tohto dokumentu samotný pojem korupcia nie je ako termín v slovenských právnych predpisoch osobitne vymedzený, v Trestnom zákone sa v § 328 až § 336b uvádzajú druhy konania súvisiaceho s korupciou či úplatkárstvom. **Termín korupcia má preto v tomto dokumente generický význam**, ktorý zahŕňa nielen všetky uvedené druhy konania, ale aj akékoľvek konanie poškodzujúce verejný záujem. Zahŕňa takisto zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie³⁾, konflikt záujmov, nezákonný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby (tzv. príkrmovanie) a spreneveru verejných zdrojov. Zneužitie právomoci verejného činiteľa v zmysle § 326 Trestného zákona je vo svojej podstate takisto korupciou, rovnako ako trestné činy pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe⁴⁾ a machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnacím konaním.⁵⁾⁶⁾

¹⁾ Články 15 až 19 Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii (434/2006 Z. z.); (https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf)

²⁾ Dokument EK *Posúdenie rizika podvodu a účinné a primerané opatrenia proti podvodom*, EŠIF – usmernenia pre členské štáty a orgány zapojené do programu, 16.06.2014, Európska komisia, EGESIF 14-0021-00. (https://ec.europa.eu/sfc/sites/sfc2014/files/sfc-files/guidance_fraud_risk_assessment_sk.pdf)

³⁾ Pozri glosár TSI <https://www.transparency.org/glossary/term/extortion>.

⁴⁾ Pozri § 266 Trestného zákona.

⁵⁾ Pozri § 241 Trestného zákona.

⁶⁾ V tomto kontexte je vhodné posúdiť pôsobnosť špecializovaných orgánov, najmä však Špecializovaného trestného súdu.

V norme ISO 37001 má pojem **korupcia** generický charakter a vymedzuje sa ako „ponúkanie, sľubovanie, dávanie, prijímanie alebo požadovanie neoprávnenej výhody akejkoľvek hodnoty (ktorá by mohla byť finančná alebo nefinančná), priamo alebo nepriamo a bez ohľadu na miesto (miesta), v rozpore s platnými právnymi predpismi, ako aj úplatok alebo odmena pre osobu, ktorá koná alebo sa zdráha konať v súvislosti s výkonnosťou plnenia povinností tejto osoby“.

Korupčné riziko⁷⁾ - v užšom zmysle sa pod týmto pojmom rozumie existencia príležitosti, pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov spojených s touto korupciou. Zahŕňa aj príčiny alebo podmienky, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre podplácanie, korupciu, korupčné správanie⁸⁾ alebo konanie.

Odvetné opatrenie - znamená ktorúkoľvek z týchto činností uskutočňovaných proti oznamovateľovi za to, že oznámil podozrenie z korupčného alebo iného protispoločenského konania či neetického správania: disciplinárny postih, vyhrážanie, diskriminácia, šikanovanie, verejné alebo neverejné ponižovanie, stalking (prenasledovanie)⁹⁾, bossing¹⁰⁾, mobbing¹¹⁾, nátlak, vydieranie, neprimerané zvýšenie pracovnej záťaže.

Partner vecného vzťahu (obchodný partner) - externá strana, s ktorou má podnik¹²⁾ vecný vzťah¹³⁾ alebo plánuje zriadiť nejakú formu vecného vzťahu.

Protikorupčná prevencia („predchádzanie korupcii“, „prevencia korupcie“) - pod týmto pojmom sa rozumejú systematické postupy na a) odhaľovanie a odstraňovanie príčin, príležitostí a podmienok priaznivých pre vznik a existenciu korupcie; b) znižovanie a odstraňovanie korupčných rizík; c) zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie; d) odrádzanie osôb od páchania trestných činov korupcie; e) posilňovanie kultúry etiky, integrity a protikorupčného povedomia.

Systém protikorupčného manažérstva - znamená súbor vzájomne prepojených alebo vzájomne sa ovplyvňujúcich prvkov organizácie na vytvorenie protikorupčných politík, cieľov a procesov na dosahovanie protikorupčných cieľov.¹⁴⁾

Verejná integrita - dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami

⁷⁾ Medzi pojмами „korupčné riziko“ a „riziko korupcie“ je rozdiel. „Riziko korupcie“ znamená riziko, ktoré vyplýva z korupcie, resp. podplácania.

⁸⁾ Vráťane postoja, reči, pohybov, gest, signálov a ďalších prejavov, o ktorých je možné odôvodnene predpokladať, že osoba dáva najavo svoj úmysel byť účastníkom korupčného vzťahu.

⁹⁾ Napríklad, keď sa po oznámení protispoločenskej činnosti začne byť činnosť, plnenie pracovných povinností, dochádzka a pod. zamestnanca-oznamovateľa neprimerane kontrolovaná a nad takú mieru, ktorá je ináč bežná pri kontrole iných zamestnancov.

¹⁰⁾ Napr. odlišné odmeňovanie v neprospech oznamovateľa, zvýšené požiadavky na jeho výkony v práci, privlastňovanie si výsledkov jeho práce nadriadeným, vyvíjanie časového tlaku na oznamovateľa, zadávanie práce a úloh, ktorých cieľom je ponížiť oznamovateľa.

¹¹⁾ Šikanózne správanie voči oznamovateľovi a podnecovanie do takého správania, napr. verbálne útoky, izolovanie oznamovateľa od skupiny ostatných pracovníkov v organizačnom útvere, ohováranie, psychický nátlak, komunikácia s oznamovateľom sarkastickým tónom a pod.

¹²⁾ Podľa ISO 37001 je to osoba alebo skupina ľudí, ktorá na dosahovanie svojich cieľov má vlastné funkcie so zodpovednosťami, právomocami a vzťahmi.

¹³⁾ Vecný vzťah sa podľa ISO 37001 chápe v širšom zmysle tak, že predstavuje činnosti, ktoré sú relevantné na účely existencie organizácie.

¹⁴⁾ V norme STN ISO 37001:2019-02 (01 0106) sa používa termín „systém manažérstva proti korupcii“. Na účely tohto protikorupčného programu sa namiesto neho ako synonymum používa priezračnejší termín „systém protikorupčného manažérstva“. V hovorovej reči je akceptovateľný aj výraz „protikorupčné riadenie“.

	<h1>Protikorupčný program podniku</h1>	vydanie: 3.

vo verejnom sektore.¹⁵⁾ V kontexte činnosti podniku sa zároveň chápe ako čestnosť, poctivosť, nezaujatosť, nestrannosť, rešpektovanie dôstojnosti, slušnosť, korektnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť pri vykonávaní úradných povinností a zverených právomocí. Je nesporné, že medzi verejnou integritou a korupciou je nepriamoúmerný vzťah.

Verejný záujem¹⁶⁾ - chápe sa ako záujem trvalo a udržateľne zlepšovať v súlade so zásadami právneho štátu a všeobecne uznávanými zásadami etiky a morálky kvalitu života, životných podmienok a blahobytu všetkých občanov alebo väčšine občanov. Verejný záujem ako predmet sústredeného úsilia sa však nechápe ako svojvôľa na úkor ostatných osôb¹⁷⁾, ale ako oprávnený nárok¹⁸⁾, pri ktorom sa nezhorší situácia ostatných osôb a dodržia sa jasné a určité kritériá demokracie¹⁹⁾ a právneho štátu.

Vyvoditeľná zodpovednosť²⁰⁾ - znamená povinnosť osoby zodpovedať sa za preukázateľné následky svojho konania a svojej činnosti, ktoré majú nepriaznivý vplyv na boj proti korupcii a prevenciu korupcie.

Zvyšovanie povedomia o korupcii - chápe sa ako interaktívny komunikačný proces zlepšovania schopnosti vnímať a pochopiť súvislosti korupcie, jej prejavy, spôsoby a následky, ako aj rozvíjania spôsobilostí, zručností, motivácie a postojov potrebných na aktivizáciu protikorupčného správania.

3. Interpretácia korupcie v medzinárodnom prostredí

V medzinárodnom prostredí sú využívané rôzne interpretácie pojmu korupcia, odrážajúce uprednostňovanie súkromného záujmu pred verejným záujmom. Najrozšírenejšia je jedna z tradičných definícií, ktorá vymedzuje korupciu ako „zneužitie verejnej moci na nezákonné, súkromné ciele“. **Preambula Trestnoprávneho dohovoru Rady Európy o korupcii²¹⁾**, v súvislosti s korupciou uvádza, „*korupcia ohrozuje právny štát, demokraciu a ľudské práva, podkopáva dobrú vládu, slušnosť a sociálnu spravodlivosť, narúša hospodársku súťaž, bráni hospodárskemu rozvoju a ohrozuje stabilitu demokratických inštitúcií a morálne základy spoločnosti.*“

¹⁵⁾ **Odporúčanie Rady OECD o verejnej integrite**, OECD 26.1.2017.
<http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity>;
https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/data/files/7024_recommendationsvk-web.PDF

¹⁶⁾ V zákone č. 357/2004 Z. z. je v čl. 3 ods.1) pojem verejný záujem na účely tohto zákona vymedzený ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov“. V zákone č. 552/2003 Z. Z. sa v § 2 ods. 2 verejný záujem chápe ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov. U zamestnancov zamestnávateľa, ktorými sú právnické osoby podľa § 1 ods. 2 písm. c), výkon práce vo verejnom záujme je aj plnenie povinností zamestnancov v záujme týchto právnických osôb podľa Obchodného zákonníka“.

¹⁷⁾ <http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration>

¹⁸⁾ <http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration>

¹⁹⁾ <http://publicinterest.info/?q=public-interest-political-philosophy-and-study-public-administration>

²⁰⁾ V právnom poriadku SR sa používajú napr. pojmy subjektívna zodpovednosť, objektívna zodpovednosť, trestnoprávna zodpovednosť. Pojem „vyvoditeľná zodpovednosť“ ako ekvivalent

²¹⁾ https://www.government.gov.sk/data/files/2331_5400.pdf

	<h1>Protikorupčný program podniku</h1>	vydanie: 3.
---	--	-------------

Občianskoprávny dohovor Rady Európy o korupcii²² v článku 2 interpretuje korupciu ako „priame alebo nepriame žiadanie, ponúkanie, poskytovanie alebo prijímanie úplatku alebo inej nenáležitej výhody, alebo ich príslubu, ktoré deformuje riadne vykonávanie povinnosti alebo správanie požadované od príjemcu úplatku, nenáležitej výhody alebo ich príslubu“. Ako kritérium korupčného správania je zdôraznené porušovanie riadneho vykonávania povinnosti za účelom vlastného obohatenia.

Z jednotlivých charakteristík korupcie vyplýva, že korupčné javy nie sú izolované, súvisia s vývojom a modernizáciou spoločnosti a treba ich posudzovať v kontexte historických, kultúrnych a sociálnych reálií nadnárodných spoločenstiev, konkrétnych štátov, etnických či národných komunít, ako aj vo vzťahu k tradícii, verejnej mienke, trestnosti a podobne. Pri vymedzení pojmu korupcia je preto potrebné vychádzať z jej špecifického prejavu, ktorý je určený podmienkami realizácie korupcie v rôznorodých sférach spoločenských činností.

4. Formy prejavu a sféry pôsobenia korupcie

Základným predpokladom úspešnej eliminácie problému korupcie je poznať formy prejavu a sféry pôsobenia korupčného konania. Vo vzťahu ku korupcii sa vyskytuje veľa rôznych názorov na jej členenie vychádzajúcich zo spoločenských, skupinových alebo individuálnych determinantov. Možno skonštatovať, že korupcia nadobúda množstvo podôb, foriem prejavu a sprievodných znakov v podobe protispoločenských konaní, často v spojení aj s radom ďalších ilegálnych činností.

Korupcia môže byť štruktúrovaná na báze kritérií intenzity, závažnosti, sfér pôsobenia, štádia jej prejavu, no najčastejšie je hodnotená a klasifikovaná podľa rozsahu a závažnosti korupčného konania na veľkú korupciu a malú korupciu. Veľká korupcia je spájaná s korupciou mocenských politických štruktúr, ako aj vrcholných predstaviteľov verejného a spoločenského života. Vo väčšine prípadov ide o závažnú korupciu, korupčné konanie býva veľmi dobre utajované a výška úplatkov dosahuje značný rozsah. Malá korupcia je chápaná ako korupcia súvisiaca s výkonom štátnej správy a samosprávy. Úplatky, realizované v súvislosti s vymáhaním cla, pokút, daní, poplatkov, posudkov a podobne, sú v porovnaní s veľkou korupciou nepomerne menšieho rozsahu. V mnohých krajinách je negatívny jav malej korupcie akceptovaný ako nevyhnutná súčasť kultúrnych a spoločenských zvyklostí.

Vo všeobecnosti za osobitne závažnú z prejavov korupcie je považovaná **politická korupcia**, ktorá asimiláciou do zásadných politických a ekonomických štruktúr štátu narúša dôveryhodnosť vlád a politickej reprezentácie, ohrozuje demokratické inštitúcie, základy trhovej ekonomiky a vplyva na bezpečnosť štátu tak z hľadiska vnútornej, ako aj vonkajšej bezpečnosti. Za závažné a nebezpečné formy korupčného konania sú považované aj tie, kedy členovia zločineckých a organizovaných skupín prostredníctvom nelegálnych finančných a iných prostriedkov prenikajú do legálnych štruktúr spoločnosti a štátu za účelom uplatňovania svojho vplyvu na rozhodovanie vo veciach všeobecného záujmu.

Korupcia je predmetom skúmania viacerých spoločenských vied. Rôzne pohľady na korupciu identifikujú rôzne formy jej prejavu i sféry vyskytu, ktoré sa odrážajú v rôznej klasifikácii a štruktúrovaní korupcie. V súvislosti s korupciou, jej klasifikáciou a typológiou, je možné vyjadriť názor, že poznávanie foriem prejavu korupčného správania, ich príčin, podstaty a dôsledkov je nevyhnutným predpokladom eliminácie tohto nežiaduceho spoločenského javu, charakteristického deštrukciou základných hodnôt a noriem spoločnosti.

²² https://www.government.gov.sk/data/files/2333_5402.pdf

	<h1>Protikorupčný program podniku</h1>	vydanie: 3.
---	--	-------------

5. Východiská PKPP

PKPP zohľadňuje základné faktory²³⁾ uvedené v Protikorupčnej politike SR, ktoré môžu pomôcť alebo ohroziť úspešnosť jeho realizácie. Tieto faktory zodpovedajú identifikácii podľa analýzy SWOT²⁴⁾. Protikorupčná politika SR je súčasťou celkovej politiky dodržiavania predpisov a pravidiel. Protikorupčná politika SR a zásady systému protikorupčného manažérstva pomáhajú podniku vyhnúť sa alebo zmierňovať náklady, riziká a poškodenie vyplývajúce z účasti na korupcii, pomáhajú podporovať dôveru v obchodných vzťahoch a zlepšovať jej povesť.

Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné v podniku vytvárať vhodné také **inštitucionálne, právne a spoločenské podmienky**, v ktorých sa odmietajú akékoľvek prejavy korupčného správania a korupčné konanie sa účinne postihuje. Podnik preto uplatňuje zásadu nulovej tolerancie. V súvislosti s touto zásadou sa nesmú zľahčovať alebo prehladať ani prejavy korupčného správania a riziká, ktoré by mohli umožniť vznik korupcie alebo vytvoriť priestor či príležitosť na jej spáchanie.

Keďže korupcia, jej páchatelia a sprostredkovatelia, ako aj všetci, ktorí sa podieľajú na vytváraní priestoru a príležitostí na korupciu, poškodzujú záujem podniku, musí byť zabezpečená ochrana záujmov podniku.

6. Faktory s vplyvom na realizáciu PKPP

Táto časť sa sústreďuje na základné faktory, ktoré môžu pomôcť pri realizácii PKPP alebo ohroziť jeho úspešnosť. Ako dôkazný základ sa použili najmä výsledky posúdenia korupčných rizík, ktoré boli identifikované na všetkých organizačných útvaroch podniku.

6.1 Aktuálne faktory, ktoré majú priaznivý vplyv na realizáciu PKPP

Uvedené faktory sú súčasťou už existujúceho základného rámca priaznivého pre realizáciu PKPP, ktorý obsahuje využiteľný silný aktivizačný protikorupčný potenciál na dosiahnutie cieľov PKPP:

- a) prejavená vôľa bojovať proti korupcii a znižovať korupčné riziká,
- b) podpora vedenia podniku pri vypracovaní, zavedení a aktualizácii PKPP,
- c) zavedenie etického kódexu podniku,
- d) prijatie vnútropodnikových noriem v oblasti korupcie.

6.2 Aktuálne faktory, ktoré majú nepriaznivý vplyv na realizáciu PKPP

- a) nízka dôvera zamestnancov v účinnosť uplatňovania protikorupčných pravidiel v praxi,
- b) nedostatočné vedomosti o efektívnych postupoch boja proti korupcii a protikorupčnej prevencii v podniku zo strany zamestnancov,
- c) obava zamestnancov oznamovať nekalé praktiky a s tým súvisiaca nízka pravdepodobnosť odhalenia prípadného korupčného správania,
- d) uplatňovanie protikorupčných pravidiel a morálnych zásad v podniku môže byť vnímané ako formálne.

Tieto faktory sú súčasťou aktuálneho stavu, ktorý je nepriaznivý pre realizáciu Protikorupčnej politiky podniku. V prípade pretrvávania ktoréhokoľvek z týchto faktorov môže byť realizácia

²³⁾ Protikorupčná politika SR na roky 2019-2023, časť 5.1 *Základné faktory s vplyvom na realizáciu protikorupčnej politiky*.

²⁴⁾ SWOT (z angl. Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) – silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia.

	<h1>Protikorupčný program podniku</h1>	vydanie: 3.
---	--	-------------

a úspešnosť Protikorupčnej politiky podniku oslabená. Na zmenu tohto stavu je potrebné prijať zodpovedajúce opatrenia.

6.3 Aktuálne faktory, ktoré sú príležitosťami podporujúcimi realizáciu PKPP

- a) podmienky pre zavádzanie protikorupčných opatrení v podniku sú priaznivé,
- b) zvyšujúci sa tlak verejnosti na riešenie problémov spojených s korupciou,
- c) zavádzanie IT technológií do riadenia korupčných rizík a na oznamovanie korupcie a inej protispoločenskej činnosti,
- d) prevádzkovanie informačného systému podniku na oznamovanie korupcie.

Využitie týchto faktorov môže prispieť k minimalizácii a odstráneniu nepriaznivých faktorov a úspešnému uskutočňovaniu Protikorupčnej politiky podniku ako aj Protikorupčnej politiky SR.

6.4 Aktuálne faktory z okolitého prostredia, ktoré ohrozujú realizáciu PKPP

- a) prevažujúci pesimistický postoj verejnosti k odstráneniu korupcie,
- b) vysoká miera tolerancie drobnej korupcie zo strany verejnosti,
- c) nízka ochota verejnosti, vrátane podnikateľov, oznamovať korupciu na všetkých úrovniach verejného sektora z dôvodu neistoty spôsobenej obavou z odvetných krokov,
- d) neexistencia systému hĺbkovej analýzy dôveryhodnosti partnerov vecného vzťahu,
- e) riziko neodhalenia účasti vzájomne prepojených spoločností vo verejnom obstarávaní,
- f) zdokonaľovanie korupčných schém ako reakcia na protikorupčné opatrenia,
- g) chýbajúca nestrannosť či nezaujatosť pri výbere a medializácii podozrení z korupčného konania,
- h) neexistencia jasných pravidiel pre lobing, dary, efektívnosť systému kontroly majetkových priznaní, ovplyvňovanie verejnej politiky a legislatívneho procesu,
- i) zisťné dôvody pri podpore kultúry integrity vo verejnom sektore a naprieč celým politickým spektrom.

Tieto faktory sú zároveň významnými korupčnými rizikami. Mohli by zabrániť dosiahnutiu protikorupčných cieľov a úspešnému vykonávaniu Protikorupčnej politiky SR. Na ich zmiernenie a minimalizáciu je preto potrebné sústredné a konštruktívne úsilie založené na celospoločenskom prístupe a behaviorálnych poznatkoch. Na tento účel by sa mali prijať osobitné opatrenia, pričom je nevyhnutné posilňovať spoluprácu a súčinnosť nielen v rámci celého verejného sektora, ale aj jeho spoluprácu s verejnosťou. Angažovanosť verejnosti a jednotlivcov pri zmene vzorcov správania sa, je na zmiernenie a odstránenie ohrozenia spôsobeného týmito faktormi dôležitá.

7. Priority PKPP

PKPP je postavený na prioritách a cieľoch, ktoré vychádzajú z priorít Protikorupčnej politiky SR.

Priorita 1: Zvyšovať efektívnosť protikorupčného riadenia v podniku.

Priorita 2: Vytvárať a posilňovať protikorupčné prostredie.

Priorita 3: Zvyšovať povedomie zamestnancov podniku v oblasti protikorupčného správania sa.

Priorita 4: Zaviesť efektívny systém riadenia korupčných rizík na všetkých stupňoch riadenia v podniku.

	<h1>Protikorupčný program podniku</h1>	vydanie: 3.

8. Riadenie korupčných rizík

Riadenie korupčných rizík ako súčasť protikorupčného systému sa uskutočňuje vo všetkých rezortoch v zmysle uznesenia vlády SR č. 585/2019 k Protikorupčnej politike SR.

Realizácia protikorupčného programu si vyžaduje vhodne nastavený systém riadenia korupčných rizík (ďalej aj „RKR“). Riadenie korupčných rizík je súčasťou protikorupčného systému v podniku a zahŕňa opatrenia a činnosti všetkých zamestnancov na všetkých stupňoch riadenia. Všetky organizačné útvary podniku analyzujú a definujú potencionálne korupčné riziká, na základe ktorých sa vytvoria zoznamy korupčných rizík a z nich sa vypracuje jednotný Register korupčných rizík, ktorý bude každoročne aktualizovaný.

Účelom riadenia korupčných rizík podniku je identifikovať oblasti, pozície, činnosti, procesy a postupy v podniku, ktoré sú z hľadiska korupcie potencionálne rizikové a vytvoriť podklady pre vypracovanie účinných opatrení na oslabenie a elimináciu korupčných rizík. Riadením korupčných rizík sa zvyšuje účinnosť prevencie korupcie a zníženie miery korupcie, ako aj znižovanie priestoru, podmienok a príležitostí na korupciu.

Návrhy na odstránenie najčastejšie identifikovaných korupčných rizík v podniku sú súčasťou navrhovaných konkrétnych protikorupčných opatrení. Riešenia uvedených rizík sú takisto súčasťou štandardov podľa normy ISO 37001:2016 a odporúčaní Rady OECD o verejnej integrite.

Podnik sa zaväzuje vytvoriť primerané podmienky na riadne fungovanie celého procesu riadenia korupčných rizík a to:

- a) zavedením funkčného systému riadenia korupčných rizík v podniku,
- b) dôsledným uplatňovaním transparentnosti v rozhodovaní, procesoch a postupoch,
- c) vykonávaním dohľadu nad vývojom, fungovaním a vykonávaním PKPP, vrátane riadenia korupčných rizík,
- d) využívaním výsledkov riadenia korupčných rizík na zvýšenie účinnosti protikorupčnej prevencie,
- e) jasným vymedzením povinností a zodpovednosti vedúcich zamestnancov podniku pri uskutočňovaní protikorupčného programu a súvisiacich opatrení,
- f) určením pravidiel, postupov, školením zamestnancov podniku v súvislosti s oznamovaním podozrení z korupčného správania a konania, porušovaním etických noriem, právnych predpisov a platných vnútropodnikových interných noriem,
- g) vierohodným zabezpečením ochrany oznamovateľa pred akoukoľvek formou odvetných postihov a neoprávneného zaobchádzania v dôsledku takého oznámenia.

9. Ciele a opatrenia

CIEĽ č. 1:	Zmenšiť priestor na existenciu a vznik korupčných rizík
-------------------	--

Identifikácia nedostatkov v podniku, ktoré umožňujú alebo by mohli umožniť vznik a prípadne existenciu korupčných rizík, musí byť založená na faktoch (zásada dôkazného základu).

Podnik zavádza systém riadenia korupčných rizík, ktorého súčasťou bude aj elektronický nástroj, ktorý poskytne vedúcim zamestnancom dôkazný základ v podobe informácií o korupčných rizikách v podniku a prípadne naznačí aj možné zodpovedajúce opatrenia.

Na tento účel sa bude pravidelne vykonávať posudzovanie a hodnotenie korupčných rizík. Pritom sa identifikujú tie korupčné riziká, ktoré je možné predvídať vzhľadom na činnosť podniku.

	<h1>Protikorupčný program podniku</h1>	vydanie: 3.

Vzhľadom na to, že podnik vstupuje do vzťahov aj s externými subjektmi, pri riadení korupčných rizík sa zohľadňujú aj partneri vecného vzťahu a interakcie s nimi.

Účinnosť využívania elektronického nástroja je vhodné vyhodnotiť a na tento účel by sa mali stanoviť **kritériá účinnosti**. Tieto kritériá by mali obsahovať napríklad počet skutočných respondentov zapojených do identifikácie korupčných rizík, ochota zamestnancov podieľať sa na znižovaní priestoru pre korupciu a vznik či existenciu korupčných rizík, počet a kvalita opatrení navrhovaných respondentmi a riadiacimi/vedúcimi zamestnancami, zmenšené alebo odstránené korupčné riziká, obsah spätnej väzby od verejnosti o činnosti zamestnancov podniku a pod.

Treba však zdôrazniť, že **identifikované korupčné riziko neznamená, že už dochádza ku korupcii** alebo s ňou súvisiacej protispoločenskej činnosti. Toto riziko iba naznačuje, že existuje priestor, príležitosť alebo vhodné podmienky na uskutočnenie korupcie.

Na uľahčenie identifikácie, analýzy a vyhodnocovania korupčných rizík podnik zavedie jasnú a ľahko zrozumiteľnú metodiku, ktorá pomôže efektívne riadiť tieto riziká, pričom sa zohľadní poradie ich dôležitosti.

Opatrenie č. 1.1:	Zlepšovať systém riadenia korupčných rizík s využitím ich elektronickej identifikácie a hodnotenia
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none"> a) zaviesť internú normu riadenia o riadení korupčných rizík b) vytvoriť katalóg identifikovaných korupčných rizík c) realizovať opakovaný prieskum formou elektronických dotazníkov s cieľom identifikácie korupčných rizík
Termín:	<ul style="list-style-type: none"> a), b) do 30. júna 2021 c) do 31. decembra 2021
Gestor:	OK
Súčinnosť:	všetky organizačné útvary podniku

Opatrenie č. 1.2:	Znižovať priestor a príležitosti možných korupčných rizík pri uzatváraní zmluvných vzťahov s partnermi vecného vzťahu
Úlohy:	účinné zavádzanie protikorupčných doložiek do zmlúv s partnermi vecného vzťahu
Termín:	trvale
Gestor:	OPČ
Súčinnosť:	riaditelia úsekov, vedúci odborov/vedúci oddelení priamo riadení GR

	<h1>Protikorupčný program podniku</h1>	vydanie: 3.

Opatrenie č. 1.3:	Vypracovať pravidlá a postupy na predchádzanie korupcie, resp. znižovanie korupčných rizík pri uzatváraní zmluvných vzťahov
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none"> a) vypracovať praktické pravidlá pre vzťahy s partnermi vecného vzťahu pre všetky organizačné útvary, ktoré vstupujú do zmluvných/dodávateľských vzťahov s týmito partnermi b) posúdenie partnera vecného vzťahu z hľadiska jeho vystavenia korupčnému riziku pred uzatvorením zmluvného vzťahu alebo pred zadaním objednávky
Termín:	<ul style="list-style-type: none"> a) do 30. apríla 2021 b) priebežne
Gestor:	<ul style="list-style-type: none"> a) OPČ b) všetky príslušné organizačné útvary
Súčinnosť:	riaditelia úsekov, vedúci odborov/oddelení priamo riadení GR

V rámci systému riadenia korupčných rizík bude podnik *vyhodnocovať vhodnosť a efektívnosť existujúcich riadiacich činností* s cieľom zmierniť a prípadne eliminovať korupčné riziká či odstrániť priestor priaznivý pre korupciu. Po posúdení korupčných rizík sa určí druh a úroveň protikorupčných riadiacich činností, ktoré sa uplatnia na zodpovedajúcu kategóriu korupčného rizika. Pritom sa posúdi, či existujúce riadiace činnosti sú dostatočne účinné. V prípade potreby budú primerane upravené. Pri uplatňovaní protikorupčných pravidiel sa budú zapájať všetky organizačné útvary a všetci zamestnanci podniku.

Vzhľadom na to, že podnik vstupuje aj do zmluvných vzťahov s partnermi vecného vzťahu, je potrebné mať k dispozícii pravidlá pre vzťahy s nimi. Rovnako bude podnik do zmlúv s externými partnermi zavádzať aj ustanovenie obsahujúce protikorupčnú doložku.

CIEĽ č. 2:	Účinne chrániť oznamovateľov podozrení z korupcie, inej protispoločenskej činnosti a neetického správania
-------------------	--

Princípom ochrany oznamovateľov sú postupy a pravidlá/vnútropodnikové normy nastavené tak, aby zaručovali podporu a ochranu osobám, ktoré v dobrej viere upozornia na vznik korupčných rizík, možné korupčné alebo iné protispoločenské konanie či neetické správanie. Súčasťou ochrany týchto osôb je uplatňovanie systému pravidiel a postupov na nestranné posúdenie správania voči zamestnancovi, ktoré je možné pokladať za odvetný postih za to, že nahlásil podozrenie z korupčného alebo iného protispoločenského konania či neetického správania. Podnik má zavedený vnútorný systém ochrany oznamovateľov, ktorý im poskytuje istotu, že nebudú proti nim použité odvetné opatrenia v dôsledku nahlásenia protispoločenskej činnosti. Dôkazné bremeno je na osobe, ktorá navrhla alebo uplatňuje postih.

	Protikorupčný program podniku	vydanie: 3.

Opatrenie č. 2.1:	Zvyšovať povedomie zamestnancov o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a postupoch oznamovania podozrení z korupcie, korupčného správania a iného protispoločenského konania
Úlohy:	a) zabezpečiť školenie vedúcich zamestnancov b) zabezpečiť školenie ostatných zamestnancov
Termín:	do 31. decembra 2021
Gestor:	OK
Súčinnosť:	riaditelia úsekov, vedúci odborov/oddelení priamo riadení GR

Samotná existencia právnych predpisov na postihovanie korupcie nestačí na to, aby sa miera korupcie znížila. Preto je potrebné, aby sa odmietanie korupcie a korupčného správania stali prirodzenou súčasťou osobnosti každého zamestnanca.

CIEĽ č. 3:	Presadzovať kultúru verejnej integrity a posilňovať etické povedomie zamestnancov podniku
-------------------	--

Podnik pokladá za jednu zo základných podmienok posilňovania svojej dôveryhodnosti dôsledné presadzovanie kultúry verejnej integrity nielen v rámci podniku, ale aj vo vzťahu k partnerom vecného vzťahu a pri komunikácii s verejnosťou.

Vedúci zamestnanci a zamestnanci podniku majú konať v súlade so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami a vo svojich pracovných činnostiach a vykonávaní svojich právomocí podporujú a uprednostňujú verejný záujem²⁵⁾ pred súkromnými záujmami.

Vzhľadom na to, že medzi integritou a korupciou či vznikom a existenciou korupčných rizík je nepriamo úmerný vzťah, je vhodné včleniť odporúčanie Rady OECD²⁶⁾ o verejnej integrite, ktorý je právnym nástrojom OECD, do systému riadenia v podniku.

V súlade s týmto odporúčaním by sa v činnosti podniku mali zohľadňovať nielen súvislosti, v ktorých podnik pôsobí, ale aj riziká, ktoré kultúru integrity ohrozujú a integrita personálu prejavujúca sa v jeho správaní.

²⁵⁾ K významu pojmu „verejný záujem“ pozri časť Vymedzenie pojmov v tomto dokumente.

²⁶⁾ Odporúčanie Rady OECD o verejnej integrite, OECD 26.1.2017.

<http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity>;

https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/data/files/7024_recommendationsvk-web.PDF

	<h1>Protikorupčný program podniku</h1>	vydanie: 3.

Opatrenie č. 3.1:	Presadzovať kultúru verejnej integrity a skvalitňovať ľudské zdroje na všetkých organizačných úrovniach v oblasti protikorupčných opatrení
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none"> a) vypracovať program vzdelávacích aktivít na tému etiky a verejnej integrity so zreteľom na posilňovanie protikorupčného správania a prevencie korupcie v súlade s Etickým kódexom podniku b) zabezpečiť realizáciu školení zameraných na etické správanie, konflikt záujmov a prevenciu korupcie pre zamestnancov podniku
Termín:	<ul style="list-style-type: none"> a) do 30. júna 2021 b) do 31. decembra 2021
Gestor:	OK, OPČ
Súčinnosť:	riaditelia úsekov, vedúci odborov/oddelení priamo riadení GR

Ponúkание, poskytovanie alebo prijímanie darov, pohostení alebo iných podobných úžitkov či výhod sa niekedy môže odôvodnene treťou stranou (napr. verejnosťou alebo médiami), vnímať ako korupcia alebo korupčné správanie. K takému vnímaniu môže dôjsť aj vtedy, keď ani darca ani prijímateľ nemal v úmysle získať alebo poskytnúť za tento dar či pohostenie nejakú výhodu.

Podnik bude identifikovať a vyhodnocovať riziká vyplývajúce z možných alebo existujúcich vnútorných i vonkajších konfliktov záujmov. Všetci zamestnanci podniku sú povinní oznámiť každý skutočný alebo potenciálny konflikt záujmov, ako napríklad rodinné, finančné alebo iné prepojenie, ktoré môže alebo by mohlo zasiahnuť priamo alebo nepriamo do výkonu ich práce a výkonu pracovných povinností. Pravidlá riešenia konfliktu záujmov by mali pomôcť špecifikovať situácie, v ktorých sa môže stať, že zamestnanci uľahčia uskutočnenie korupčnej transakcie alebo jej nezabránia.

CIEĽ č. 4	Zvyšovaním povedomia o korupcii aktivizovať protikorupčné správanie a konanie zamestnancov
------------------	---

Doterajšie školenia metódy zvyšovania povedomia o korupcii sa väčšinou sústreďovali na jednoduché prezentácie alebo prednášky o korupcii. Nezistoval sa dosah týchto aktivít a neboli stanovené ani merateľné ukazovatele, ktoré by poskytli informáciu o tom, či došlo k nejakej zmene v neprospech korupcie alebo vzniku korupčných rizík.

Zúženie vyhodnocovania protikorupčných vzdelávacích aktivít opierajúcich sa o formalistický prístup a bez toho, aby sa zistila účinnosť danej aktivity, však možno pokladať za korupčné riziko. Dôraz teda treba kláď na skutočné, praktické uplatňovanie a vyhodnocovanie účinnosti protikorupčného úsilia a zabránenie nedostatkom v aplikačnej praxi, napríklad pri uplatňovaní zákonov a predpisov. Pri hodnotení vzdelávacích aktivít na posilnenie prevencie korupcie je nevyhnutné kláď dôraz na reálne prejavy protikorupčného správania a konania zamestnancov vrátane vedúcich zamestnancov.

	Protikorupčný program podniku	vydanie: 3.

Opatrenie č. 4.1:	Zaviest' systém protikorupčného vzdelávania a vyhodnocovať účinnosť vzdelávacích aktivít zameraných na aktivizáciu protikorupčného správania
Úloha:	vytvoriť plán vzdelávacích aktivít v oblasti korupcie
Termín:	do 30. júna 2021
Gestor:	OK, OPČ
Súčinnosť:	riaditelia úsekov, vedúci odborov/oddelení priamo riadení GR

Vzdelávacie aktivity sa uskutočňujú priebežným protikorupčným vzdelávaním všetkých zamestnancov.

10. Záver

Informácie o tom, ako môžu zamestnanci a verejnosť nahlasovať podniku svoje podozrenia z korupcie sú uvedené na webovom sídle podniku, v časti „Informácie“ – podanie oznámenia v súvislosti s oznamovaním protispoločenskej činnosti“ a na intranete podniku.

PKPP je otvorený dokument. OK v súčinnosti s príslušnými organizačnými útvarmi podniku navrhne zmeny a doplnenia jednotlivých opatrení, riešenie problémov a spôsoby eliminácie prekážok jeho realizácie podľa potrieb podniku po vyhodnotení za predchádzajúci kalendárny rok.

V zmysle uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 585/2018 je PKPP zverejnený na webovom sídle www.vvb.sk a na webovom sídle zakladateľa podniku, a to MŽP SR.

Úlohy vyplývajúce z PKPP a jeho aktualizáciu podnik vyhodnocuje každoročne do 30. júna za predchádzajúci kalendárny rok.

V Bratislave dňa 23.03.2021

Ing. Vladimír Kollár
generálny riaditeľ štátneho podniku